

och *n* i efterleden. Namnet är känt från en dansk runinskrift, DR 219 (**haklaks** gen.), vidare som namn på en av Rolf Krakes krigare. Torbjörn hornklofi omtalar också i sin dikt om slaget vid Hafrsfjord en av kung Haralds motståndare, *Haklangr*, som fann döden i drabbningen. Av Snorre nämnes samme man *Þórir haklangr Kíotva sonr ens auðga*. Binamnsfunktionen är givetvis den ursprungliga. Om detta och andra dubbelbinamn se Lind i *ANF* 36 (1920), s. 308 f. Om ifrågasatt identifiering av *Þórir haklangr* med den danska runstenens *Haklangr* se H. Koht i *Edda* 15 (1921), s. 130 f.

48. Strö sn, kyrkogården.

Pl. 38.

Litteratur: T 22. P. A. Säve, Berättelse 1863, s. 83 (ATA, tr. i ATS 3, 1873, s. 147); C. J. Ljungström, Kinnefjerdings och Kållands härader (1871), s. 59; E. Fischer i Sveriges kyrkor, Västergötland 1: 1 (1913), s. 83; O. Sjögren, Sverige 4 (1933), s. 331; Handlingar 1934 och 1936 (restaureringsrapport) i ATA.

Äldre avbildningar: Säve, bläckteckning (i a. a.); O. Erlandsson, blyertsteckning (VFA), träsnitt (i T 22).

Runstenen står sedan 1936 rest på Strö kyrkogård, 10 m. NV om västra ingången till kyrkan, med ristningsytan vänd mot öster. Den upptäcktes 1851, räknat efter Säves uppgift 1863 »för tolf år sedan». Den befann sig då och intill 1936 utmed marken i södra kyrkogårdsmurens utsida.

Röd granit. Höjd 0,85 m., bredd 0,80 m. Övre delen är avslagen och förlorad. Det bevarade fotstycket innehåller endast början av minnesinskriften. Den ursprungliga stenen måste ha varit betydligt högre.

Inskrift:

: **kuti** : **sti** : **stin** : **paš** ...

5 10

Guti s[a]tti sten þanns[i] ...

»Gute satte denna sten ...»

Till läsningen: 1 **k** är ej stungen. Nedanför mitten av 10 **i** finns en naturlig, rund fördjupning. Av 14 **s** ser man hela nedre leden och ett stycke av den övre. Torin har samma läsning.

Om mansnamnet *Guti* se Sö 304.

49. Uvereds sn, Brokvarn.

Litteratur: B 963, L 1350. Ransakningarna 1667–1684 (tr. i VFT 4: 5–6, 1932, s. 117); J. Hadorph, Annotationskladd (i: J. Peringskiöld, Monumenta 9, delvis publ. som Reseanteckningar etc. 1669 och 1671 i VFT 2: 1, 1901, s. 73); S. Bornander [1672] (avskr. i J. P. Carlmark, Antiquiteter 1, Stifts- och Landsbibl., Skara); J. Peringskiöld, Monumenta 9, bl. 90; A. N. Settergren, Brev ¹¹/₁₁, ¹⁸/₁₁ 1870 t. K. Torin (VFA, negativt); K. Torin, Register 1875 (VFA); H. Wideen, Västsvenska vikingatidsstudier (1955), passim.

Avbildningar: E. Brenner, bläckteckning 1669 (i KB F m 27, s. 7), renritning (i KB F l 4 c, s. 27); J. Hadorph och P. Törnewall, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 963).

Runstenen är nu förkommen. Men redan från 1600-talet äger man uppgifter om densamma. J. Hadorph, som tydligen uppsökt stenen, noterar den med följande ord: »En Runsteen finnes wid Broquarn liggiandes wid vägen». *Ransakningarna* lämnar 1668 en något utförligare beskrivning av minnesmärket: »Nu finnes en Vthuggen sten Ved Broquurns Broende J Längden 2 aln 1 Quarter J Bredden 2 alnar. wppå huilken man med stor möda kan wpfinna thenna Skrift. [uppteckning] dhenne Stenen sägia the åltstegna fäderna, at the hafua hört sägias, honom tijth Satt wara till it Landmere teckn, effter dy 3 härader ther komma till sammans Skåningz Barna och Kållans herader.» Stenens belägenhet »vid Brokvarn» vitsordas av samtliga

källor, ehuru Liljegren av okänd anledning hänför den till N. Vånga sn. Kartmaterialet i Lantmäteristyrelsens arkiv lämnar inga uppgifter om runstenen. I bygden kan man nu icke lämna närmare upplysningar om stenens vidare öden.

Uppgift om stenmaterialet saknas. Höjd c:a 2 m. och bredd c:a 1 m., beräknat efter bilden i *Bautil*.

Inskrift (enligt Brenners teckningar):

ubīr × auk × suin × rispu stīn -- si × iftir ...
5 10 15 20 25

Öpir(?) ok Svenn restu sten [þann]si æftir ...

»Öpir(?) och Sven reste denna sten efter ...»

Till läsningen: Träsnittet i *Bautil* har sk i form av kryss efter 16 u och 29 r; sådana saknas på de båda teckningarna. Liljegrens läsning följer *Bautil*.

Öpir, ursprungligen binamn, 'skrikhals' (v. Friesen), är mest känt som namn på Upplands produktivaste runristare och är därjämte belagt i ett par sörmländska inskrifter, Sö 11, 137, 138. E. Brate har en avvikande mening om tolkningen av namnet (*Svenska runristare*, 1925, s. 97 f.).

Fig. 65. Vg 49. Uvereds sn, Brokvarn. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 963).

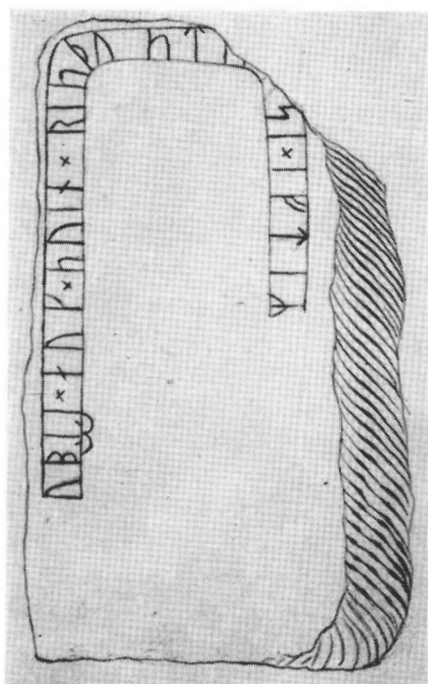

Fig. 66. Vg 49. Uvereds sn, Brokvarn. Efter teckning av Brenner i F m 27.

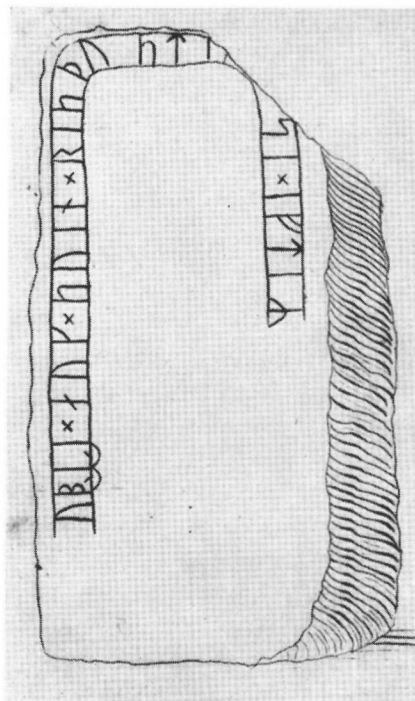

Fig. 67. Vg 49. Uvereds sn, Brokvarn. Efter teckning av Brenner i F l 4 c.